

ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ Η καλοσύνη των ξένων

Από τη Ματίνα Καλτάκη

Μια από τις πιο συναρπαστικές και συγκινητικές παραστάσεις της χρονιάς σε θεατρικό χώρο είναι το «πολυ-θέαμα» που έστησε ο εικαστικός Κυριάκος Κατζουράκης στο Booze. Ο Κυριάκος Κατζουράκης είναι ξεχωριστή περίπτωση εικαστικού: δεν επαναπαύεται στα κεκτημένα του αλλά διαρκώς αναζητεί νέες σχέσεις μεταξύ των ζητημάτων που τον απασχολούν και των μέσων με τα οποία θα μπορέσει να εκφραστεί πληρέστερα. Μ' άλλα λόγια, προσπαθεί και καταφέρνει να ξεφύγει από τα όρια που άλλοι του χώρου δέχονται ως αναγκαία περιοριστική συνθήκη, και η οποία στην πορεία του χρόνου καταλήγει απελπιστικά αυτοαναφορική (εγώ, η τεχνοτροπία μου, το ύφος μου, το κοινό μου). Επιδιώκοντας να διευρύνει τα χαρακτηριστικά του προσωπικού του κώδικα συμπληρώνει τα αμιγώς εικαστικά έργα του μέσα από ταινίες και θεατρικές πράξεις, που ωστόσο διατηρούν την αυτοτελή αξία τους. Πριν από λίγα χρόνια παρουσίασε στο Θέατρο Τέχνης μία αληθινά συν-κινητική θεατρική πράξη με τίτλο *Το Τέμπλο* και θέμα τον Ξένο, τον Πρόσφυγα. Η Κάτια Γέρου και η Αννέζα Παπαδοπούλου είχαν ζωντανέψει την παλιά αλλά διαρκώς καινούργιο ιστορία του ξεριζωμού. Με ενδιάμεσους σταθμούς δύο ακόμη έργα (*Προσωπογραφία* και *Ιερά Οδός*) επανέρχεται στο ίδιο θέμα, με μια κυκλωτική προσέγγιση που συνδυάζει τη ζωγραφική, τον κινηματογράφο και το θέατρο. Ο τίτλος του, *Ο Δρόμος προς τη Δύση*, δεν μπορεί να κρύψει την ειρωνεία της απάντησης των λέξεων από τα παλιά τους νοήματα - δρόμος δεν σημαίνει πια μόνο προοπτική, αλλαγή, εξέλιξη - ούτε και η Δύση τη γη της επαγγελίας, όπου οι πεινασμένοι του κόσμου θα βρουν τις αξιοπρεπείς συνθήκες που αναζητούν εγκαταλείποντας την πατρίδα τους. «Δεν το διάλεξαν οι μετανάστες να συμπυκνωθεί πάνω τους η σκοτεινή πλευρά της ανθρώπινης εμπειρίας στο τέλος του αιώνα: βίαιη αλλαγή συνόρων, εθνικισμός, ρατσισμός, άνοιγμα της ψαλίδας ανάμεσα σε πλούτο και φτώχεια, ανεργία... τους συνέβη όμως. Και αυτή η οδυνηρή εμπειρία τους διαλύει. Ταυτόχρονα όμως τους κινητοποιεί. Με τη δική μας ευμάρεια τι συμβαίνει; Με τη δική μας κινητοποίηση; Γιατί η ανάπτυξη να συμβαδίζει με τη μετάλλαξη, το σιμέντο, τους εξοντωτικούς μηχανισμούς εξουσίας και την εξαφάνιση της μνήμης και της συλλογικότητας;» αναρωτιέται ο Κ. Κατζουράκης, και γιο άλλη μια φορά ζωγραφίζει το ανθρώπινο δράμα μέσα από πορτρέτα που συσσωρεύονται στην ίδια επιφάνεια ή μέσα από σκηνές καθημερινότητας των μεταναστών-ομήρων, που θυμίζουν εξπρεσιονιστικό κόμικ. Συγκοινωνούντα δοχεία της ανάγκης του να ζήσει την απροσπέλαστη (;) αδιαφορία μας, εκτός από τις ταινίες, οι εγκαταστάσεις και το θεατρικό καμπαρέ που παρουσιάζονται αυτές τις μέρες στο BOOZE COOPERATIVA, με τίτλο *Του Δρόμου*.

Με τον συνθέτη Νίκο Πλάτανο στο πιάνο και τον Τηλέμαχο Μούσα στην κιθάρα, η Κάτια Γέρου και ο Παναγιώτης Παναγόπουλος στήνουν μια παράσταση επιθεώρησης δωματίου. Τα μικρά νούμερα που έγραψαν ο Κ. Κατζουράκης, οι δύο ηθοποιοί και η Καλλιόπη Τακάκη προχωρούν παραπέρα το ζήτημα του μετανάστη/πρόσφυγα, καθώς αναφέρονται στους πολλούς ανθρώπους γύρω μας που έχουν γίνει πρόσφυγες στην ίδια τους την πατρίδα, όμηροι σ' ένα παγκοσμιοποιημένο σύστημα εργασίας και αξιών, ξένοι στον ίδιο τους τον εαυτό. Το σκετς με τίτλο «Βοσκοπούλα στο Τούνελ», με δύο πρόσωπα (καμένους εγκέφαλους) μπροστά στον υπολογιστή να μιλούν άπταιστα την ελληνοαγγλική των διαφημιστικών και των εταιρειών μάρκετινγκ, ή εκείνο με τους δύο νέους που προσπαθούν να επικοινωνήσουν μεταφέροντας «φάσεις» σε πλάγια σύνταξη (λέω εγώ... λέει αυτός...), με ατελείς προτάσεις, κλισέ και ταυτολογίες, ή εκείνο το νούμερο με τους δύο μικρο-μεσοαστούς συζύγους που συζητούν για τα ρούχα που θα πάρουν μαζί τους στο ταξίδι του σαββατοκύριακου, είναι χαρακτηριστικά.

Οι ηθοποιοί αλλάζουν πρόσωπα/ρόλους σχεδόν επιτόπου - το υποκριτικό τους ταλέντο περισσεύει, ώστε αυτή η ελεύθερη θεατρική πράξη να μη χρειάζεται τίποτε άλλο από τη φυσική τους παρουσία. Ειδικά η Κάτια Γέρου - είτε κάνει τη γριά είτε το κοριτσάκι, είτε καλώντας μας με την «κανονική» της φωνή να κάνουμε ένα διάλειμμα απ' όλα όσα μας απασχολούν για να συνειδητοποιήσουμε το «δώρο της ζωής» - τροφοδοτεί με νοήματα κι αισθήματα τις ψηφίδες ιστοριών που ζωντανεύουν μπροστά μας.

Αν τώρα προσθέσετε τα υπέροχα τραγούδια (με επιρροές από την ευρωπαϊκή παράδοση του καμπαρέ, της επιθεώρησης αλλά και των μουσικοθεατρικών παραστάσεων στις πάλαι ποτέ μπουάτ) που έγραψε ένας από τους πλέον σημαντικούς

νεότερους συνθέτες που διαθέτει το ελληνικό θέατρο, ο Νίκος Πλάτανος, σε στίχους του Γιώργου Κοροπούλη, που ερμηνεύουν θεατρικά η (εκ των ένδον) εκρηκτική Κάτια Γέρου και ο πολύτιμος στην ακρίβειά του Παναγιώτης Παναγόπουλος, τότε μπορείτε να καταλάβετε γιατί αυτή η παράσταση είναι ό,τι πιο ζωντανό, αληθινό, συγκινητικό έχω δει σε θεατρικό χώρο την περίοδο που τρέχει - μέχρι στιγμής τουλάχιστον.

Συγγραφέας: Κ. Κατζουράκης, Κ. Γέρου, Π. Παναγόπουλος, Καλλιόπη Τακάκη
Σκηνοθεσία: Κ. Κατζουράκης, Παίζουν: Κ. Γέρου, Π. Παναγόπουλος,
(18, 19/12 22,00)